

KRIJGSGEVANGENEN

van de in totaal 8 200 omgekomenen onder hen velen zijn verdronken tijdens de transporten overzee die in totaal volgens de Japanse gegevens aan bijna 11 000 Geallieerde krijgsgevangenen het leven hebben gekost.

*

Het zijn slechts droge cijfers geweest die wij in onze zakelijke inleiding hebben vermeld. Er gaat een wereld van lijden achter schuil en het is die wereld die wij, veelal het algemeen overzicht volgend dat E. van Witsen na jarenlang onderzoek in '71 afsloot¹, en vooral ook met gebruikmaking van verslagen van de krijgsgevangenen zelf, zullen trachten uit te beelden. Er zal uit blijken dat de Japanners zich niets hebben aangetrokken van de in de Westelijke wereld geldende normen van humaan gedrag en evenmin van de meeste voorschriften ten aanzien van de voor krijgsgevangenen geldende, uit 1929 daterende, Conventie van Genève.

Japan en zijn krijgsgevangenen

De Japanners hadden in de loop van hun bewogen geschiedenis in hun onderlinge campagnes nimmer krijgsgevangenen gemaakt. Hun normen schreven voor dat een strijder zich moest doodvechten – mislukte dat, dan werd hij veelal door de overwinnaar van het leven beroofd en werd dat nagelaten, d.w.z. kon hij, na krijgsgevangen geweest te zijn, naar huis en haard terugkeren, dan werd hij daar ter dood gebracht omdat zulks gezien werd als de enige wijze waarop hij de schande kon uitwissen die hij over zijn gezin, zijn overige verwanten en zijn voorouders had gebracht.

Dat men er in andere landen ten aanzien van krijgsgevangenen andere opvattingen op nahield, drong heel wel tot Japan door, nadat het in 1854 zijn isolement dat het bijna twee-en-een-halve eeuw lang had gehandhaafd, had prijsgegeven – het ging er toen juist naar streven, te bewijzen

¹ Een fotokopie van zijn bijna 700 pagina's tellende studie 'Over krijgsgevangenen in Japanse handen' bevindt zich in de collecties van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie. Een eerdere versie daarvan werd in '71 gepubliceerd onder de titel *Krijgsgevangenen in de Pacific-oorlog, 1941-1945*.